

DVOŘÁK, Pavel: *Vztah Německa k USA a jejich válce proti teroru 2001-2005*. Bakalářská práce předložená k obhajobě na IMS UK-FSV, Praha 2006, rkp. 52 s.

Předložená bakalářská práce pojednává o tématu, které právem poutá pozornost odborníků na mezinárodní vztahy již delší dobu. Autor přitom nemá zcela pravdu v úvodním tvrzení (s.3), že k němu „dosud nevyšla kniha“ (snad jedině s výhradou, že dost dobře vlastně *nemohla* ještě vyjít kniha, jejíž časový horizont by byl uzavřen ukončením druhého vládního období koalice SPD-B90/Die Grünen na podzim loňského roku); solidních studií je přitom dost, autor řadu z nich používá, politováníhodné je ovšem je, že nezohlednil velmi dobrou, metodologicky inovativní práci svého staršího kolegy Jana Ryjáčka *Deutsche Aussenpolitik in der Irak-Krise*, jež byla na IMS obhájena jako magisterská, později rigorózní práce, a jež byla schválena též k publikaci v řadě AUC-Studia territorialia. Byť vznikly obě práce na půdě IMS, nelze je srovnávat – Ryjáčkův opus je mnohem vyzrálejší, na rozdíl od p. Dvořáka čtenáři v úvodu vyjevuje a zdůvodňuje své použité metodologické postupy. Dvořák se naopak omezil jen na velmi povrchní „formulování tématu“, kde se objevují i kuriózní otázky typu „*Je vztah obou mocností poškozen navždy (sic!), nebo se jedná jen o krizi krátkodobou?*“ a neméně povrchní „zhodnocení literatury“ (s.3), které však při bližším ohledání ani jednu hodnotící větu neobsahuje.

Vlastní stať představuje užitečný, leč toliko deskriptivní přehled „krize“ americko-německých vztahů v letech 2001-2005, bohužel nezařazený do širšího historického kontextu (a vůbec kontextu, z něhož by tato krize – na pozadí světových globálních problémů – byla alespoň trochu srozumitelná). Vadou na kráse jsou i překlepy, paušální tyranění a zjednodušující, spíše žurnalistické formulace typu „Datum 11. září 2001 se nesmazatelným písmem zapsal do historie lidstva“, „...na pozadí války v Iráku, která způsobila největší krizi americko-německého vztahu“, významové posuny typu „...vydal se tak 'německou cestou' (Deutscher Weg)“ – jako kdyby se mělo jednat o nějaký nový německý Sonderweg. Na s.20 údajně Schröder „podřídil tak zahraniční politiku národním zájmům“ (aniž nám p. Dvořák osvětluje, jakým že národním zájmům a jak definovaným vlastně Schröder svoji zahraniční politiku podřídil). Tamtéž se dokonce dozvídáme, že Berlín „...bránil iráckého diktátora (sic!)“, na s 21. spolu s USA od Německa dokonce očekává „zavázanost“ i v konkrétním případě iráckého konfliktu.

Kritické prisma, jímž autor nahlíží na zahraniční politiku SRN (jakkoliv je často oprávněné), je však znehodnoceno černobílou perspektivou při hodnocení událostí, které ani Schröderovi či Fischerovi kritici většinou tak vyhraněně nekomentovali, např. Bushovu návštěvu v Mohuči v r. 2005, která sama o sobě bývá interpretována jako konec americko-německé krize, nikoliv její pokračování, podobně též Schröderův návrh „na reformu NATO“ (pomineme-li nevhodné načasování na mnichovskou bezpečnostní konferenci, nelze pominout skutečnost, že otázky Kjótského protokolu, restu smrti či Mezinárodního soudního tribunálu mají výraznou bezpečnostní dimenzi a patří do stále intenzivněji vnímaného obrazu „světa v souvislostech“). Je rovněž příznačné, že „chybám na straně SRN“ věnuje p.D. celou subkapitolu 5.2, zatímco opominutím americkým pouze polovinu posledního odstavce tohoto oddílu.

Problematických tvrzení (a často velmi kuriózních, vyjadřujících se např. kategoricky i k vědecké oprávněnosti obav z geneticky upravovaných potravin!-s.43) je v textu mnohem více. V závěru spíše postrádám analýzu příčin, proč dochází k citelnému desinteresu amerických zahraničněpolitických elit (a nejen jich) vůči Německu a Evropě vůbec, proč klade do umělého protikladu transatlantickou orientaci zahraniční politiky SRN k její orientaci na EU (vztah vnímaný v Německu tradičně komplementárně!) atd. Práci P. Dvořáka však navzdory četným výhradám doporučuji k obhajobě a navrhuji její klasifikaci – v případě přesvědčivé ústní obhajoby – stupněm „velmi dobře“ (2).

V Praze 10. června 2006